

Hayastanda yaşanan demografik problem səbəbindən ordunun şəxsi heyətlə təminatı indi daha sürətlə pisləşməkdə davam edir. Bunu sərhədə göndərməyə lazımı sayda resursun olmaması da təsdiqləyir.

Artıq Hayastan rəhbərliyi də yaxşı bilir ki, həqiqi hərbi xidmətə çağırışla silahlı qüvvələri kompleksləşdirmək mümkün deyil. Digər tərəfdən, orduda yaranan kaos səbəbindən gənclərin silahlı qüvvələrdə xidmətdən yayınması adi hal alır. Ordudan yayınanların sayının artması bununla bağlı qaldırılan cinayət işlərinin də sayını çoxaldır. Bir sözlə, məğlub ölkənin ordusunda kaosun yeni dalğası başlayır.

Hayastanın baş naziri Nikol Paşinyanın həyat yoldaşı Anna Akopyanın bu barədə etirazları da ölkəsinin ordusunun aqibətini ortaya qoyub. Annanın açıqlamasına görə, İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı Hayastan ordusunda fərarilərin sayı 11 min nəfər olub. Tanınmış rusiyalı hərbi ekspert İqor Korotçenko isə deyib ki, məlum səbəblərə görə bu cür məlumatlar həmişə bilərəkdən aşağı qiymətləndirilir. Əslində, fərarilərin həqiqi sayını əldə etmək üçün göstərilən rəqəm ən azı bir yarım dəfə artırılmalıdır.

Hayastanın rəsmi məlumatlarına görə, İkinci Qarabağ müharibəsinin 44 günü ərzində hər dördüncü erməni əsgər döyüş meydanından qaçıb. Gənclərin ölkəni tərk etməsi ucbatından orduya adam tapmayan Paşinyan hakimiyyəti qocalara ümid bağlamışdı. Döyüş meydanında papağını, hərbi biletini qoyub qaçan, yaralı əsgərlərini və meyitlərini götürüb aparmayan erməni gənclərin fərarilik halları müharibə müddətində daha çox diqqət mərkəzində yer alırdı.

Həmin vaxtı açıqlanan rəqəmlərdə qeyd olunurdu ki, ümumilikdə Hayastanda axtarıya verilən 12 mindən çox nəfərin 10 min nəfəri hərbi xidmətdən boyun qaçıranlar olub. Onlar barəsində Cinayət Məcəlləsinin 327-ci maddəsi ilə cinayət işi açılıb. Bu, bir tərəfdən Hayastan ordusunda olan dözülməz şəraitlə bağlı idisə, digər tərəfdən erməni gənclərinin özününkü olmayan torpaqlar uğrunda döyüşmək istəməməsinin nəticəsi idi.

Fərarilər ordusu

İkinci Qarabağ müharibəsində 11 min erməni gəncinin Azərbaycan əsgəri qarşısına çıxmağa cəsarəti çatmayıb

Prezident İlham Əliyev Hayastan ordusunun hansı prinsiplər və əsaslar üzərində qurulduğunu, hansı mənəvi normalarla idarə edildiyini vurğulamaqla hər bir silahlı qüvvələrin güc mənbəyini göstərirdi. Bu mənada Ali Baş Komandanın Hayastan ordusu barədə söylədiyi fikirlər diqqətçəkəndir: *"Onların*

ordusu oğrulardan ibarətdir. Son iki il ərzində nə qədər oğru erməni generalı həbs edildi?! Tuşonka satan, əsgərin payını satan generallar oğrudurlar. Onların "qəhrəmanları" qorxaqdırlar, onların rəhbərləri cinayətkardırlar".

Müharibənin gedişində Hayastan parlamentinin növbədənənar

iclasının sessiyasında ikinci və yekun oxunuşda müharibə dövründə bəzi əməllərə görə cəzaların sərtləşdirilməsini nəzərdə tutan Cinayət Məcəlləsinə dəyişiklik layihəsi qəbul edilmişdi. Dəyişikliyə əsasən, müharibə dövründə hərbi xidmətdən, təlim düşərgələrindən və ya səfərbərlikdən yayınma əv-

vəllər nəzərdə tutulduğu kimi, 4 ildən 8 ilədək deyil, 6 ildən 12 ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılmalıdır. Müharibə dövründə vəzifə borcunu yerinə yetirməkdən və ya vergi ödəməkdən yayınan şəxslər üçün cəzanın ən yüksək həddi 4 ildən çox olmayan müddətə azadlıqdan məhrumetmədən bir ildən 5 ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə dəyişdirilmişdi. Müharibə dövründə əmrə tabe olmamağa görə cəza 5 ildən 15 ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmədən 8 ildən 15 ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə cəzası ilə əvəzlənmişdi.

Hayastan ordusunun baş qərargah rəisinin keçmiş müavini, keçmiş hərbi komissar, general-mayor Levon Stepanyan demişdi ki, ordu sıralarından minimum 10 mindən çox əsgər fərarilik edərək döyüşü tərk edib. Qarabağın şimalındakı döyüş mövqelərindən birinə gələndə ordunun bir hissəsi geri çə-

kilib, arxa cəbhəni təmin etmək üçün kifayət qədər resursun olmadığını bəhanə gətirən bəzi bölmələr irəlində mövqe tutmaqdan imtina ediblər.

Məğlub ölkənin ordusunda hökm sürən kaos, nizammədən kənar münasibətlər, özbaşınalıq, ruh düşkünlüyü səbəbindən hərbi qulluqçular arasında bir neçə özünə-nəqəsd faktı qeydə alınıb. Hakimiyyət isə bütün vasitələrdən istifadə edərək ordudakı neqativ halları və ölüm faktlarını gizlədir. Hərbi hissələrdə əsgərlərin valideynləri ilə əlaqə saxlaması üçün yaradılan internet otaqlarını isə məlumatların sızmasının qarşısını almaq üçün bağlayıblar. Bütün bu qadağalara baxmayaraq, sosial şəbəkələrdə və açıq mənbələrdə yayılan məlumatların təhlili göstərir ki, Hayastan ordusunda vəziyyət təsəvvür edildiyindən də qat-qat ağırdır. Etirazçılar davamlı şəkildə hökumət əleyhinə şüarlar və bəyanatlar səsləndirir, valideynlər övladlarının ölüm səbəbinin onlara açıqlanmasını tələb edirlər.

Bütün bunların fonunda orduda fərarilik hallarının sayının artması təbii sayılır. Hesab edilir ki, 2023-cü ildə də erməni ordusunda daha böyük problemlərin qeydə alınması qaçılmazdır.

*Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"*